

GIỚI THIỆU

Chuyên đề giới thiệu đến quý thầy, cô trường THCS Ngô Mây các phương pháp dạy học, kĩ thuật dạy học tích cực sử dụng trong nhà trường THCS theo Chương trình GDPT 2018 đối với các khối 6-9

BẮT ĐẦU BÀI GIẢNG

CHUYÊN ĐỀ BỒI DƯỠNG THƯỜNG XUYÊN DO CÁN BỘ QUẢN LÝ THỰC HIỆN, NĂM HỌC 2024 - 2025

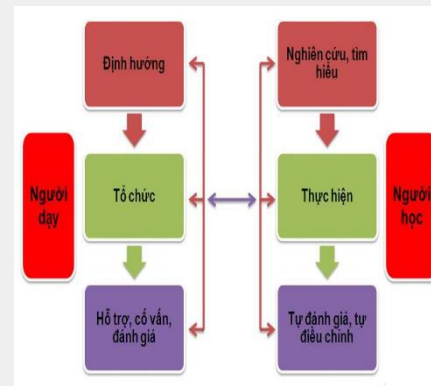

Yêu cầu của chuyên đề

Sau khi tiếp thu nội dung kiến thức truyền thụ của chuyên đề này thầy cô kết hợp với các chuyên đề đã thực hiện trước đây đã thực hiện để hoàn thiện phương pháp giảng dạy, kiểm tra, đánh giá đối với bản thân. Chuyên đề chỉ là một phần nhỏ và sẽ không tránh được những thiếu sót mong quý thầy cô thông cảm. Cảm ơn!

Thông báo

Bài giảng được cung cấp miễn phí sau khi kết thúc chuyên đề và lưu hành nội bộ trường

12-9-2024

THỨ 5

DẠY HỌC PHÁT TRIỂN PHẨM CHẤT – NĂNG LỰC

Add: Zalo Account Officail/ Facebook

SỬ DỤNG PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC VÀ GIÁO DỤC PHÁT TRIỂN PHẨM CHẤT, NĂNG LỰC HỌC SINH TRUNG HỌC CƠ SỞ

THCS NGÔ MÂY 2024 - 2025

CÁC NGUYÊN TẮC DẠY HỌC VÀ GIÁO DỤC PHÁT TRIỂN PHẨM CHẤT, NĂNG LỰC

Nội dung dạy học, giáo dục phải đảm bảo tính cơ bản, thiết thực, hiện đại

Tăng cường dạy học, giáo dục tích hợp

Đảm bảo tính tích cực của người học khi tham gia vào hoạt động học tập

Tăng cường dạy học, giáo dục phân hóa

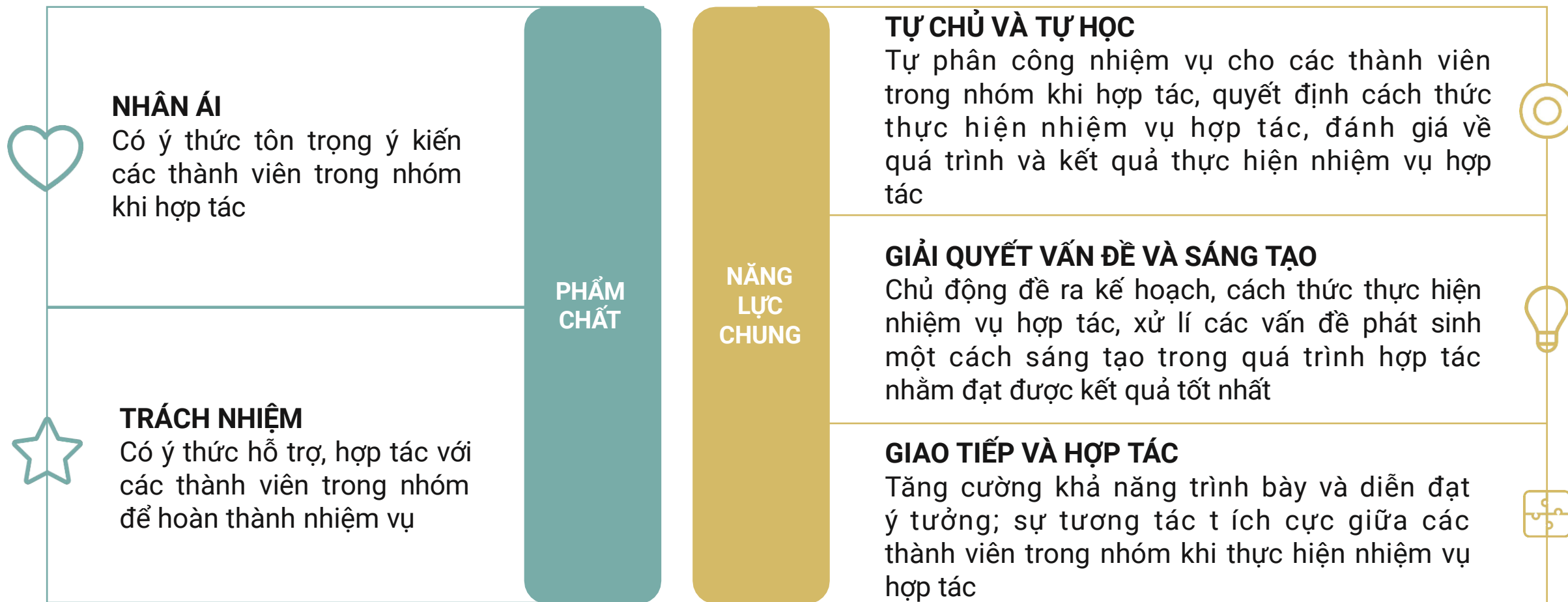

Tăng cường những hoạt động thực hành, trải nghiệm cho học sinh

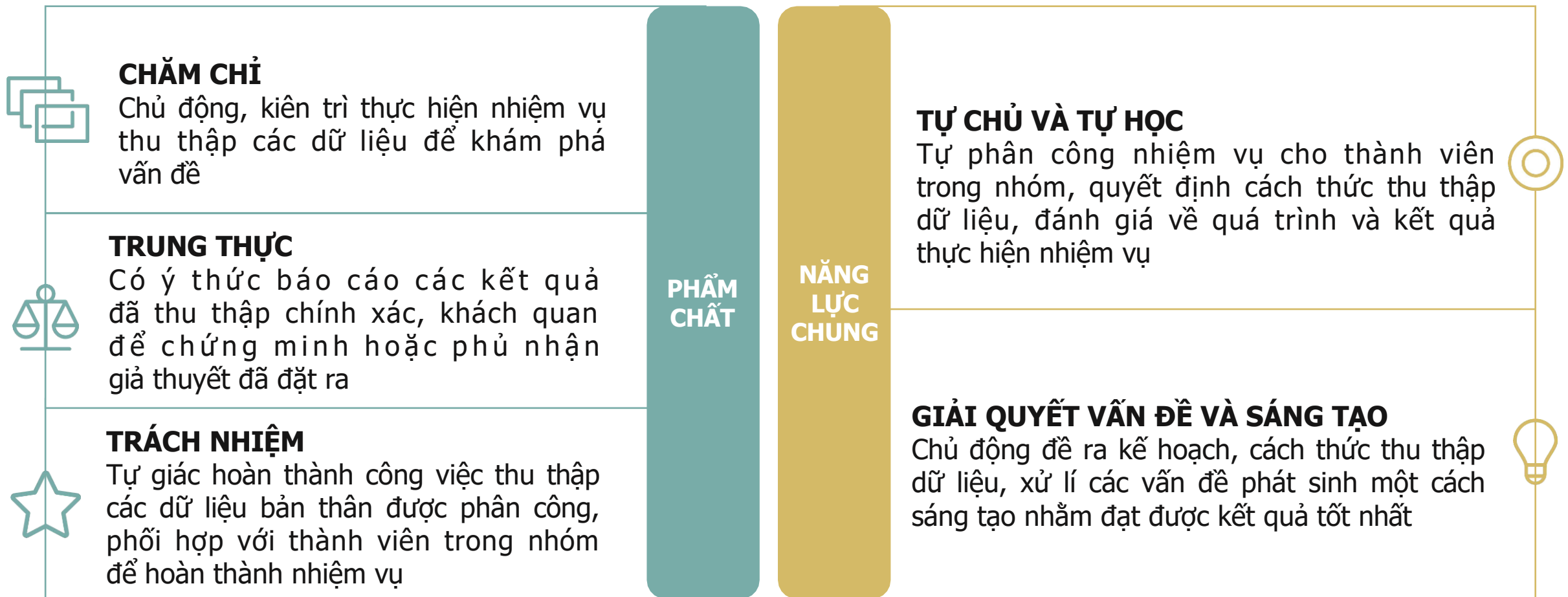

Kiểm tra, đánh giá theo năng lực là điều kiện tiên quyết

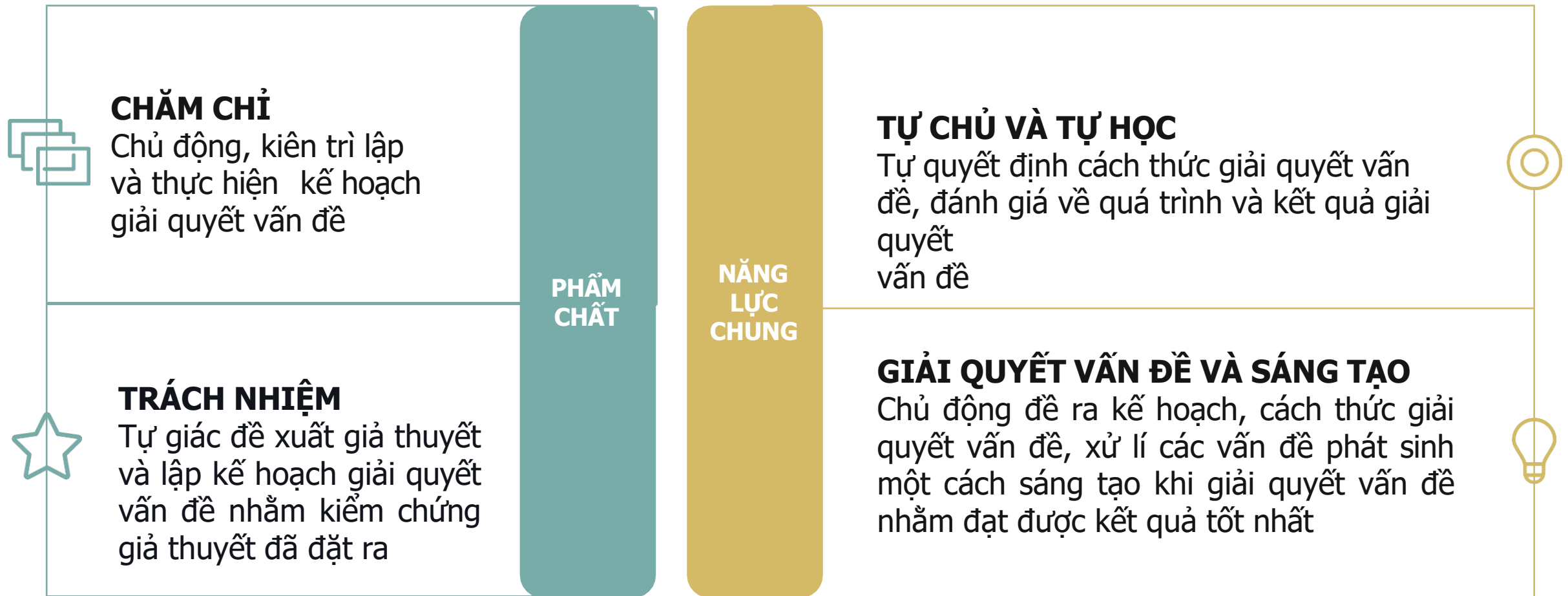
Ý NGHĨA CỦA DẠY HỌC HỢP TÁC TRONG VIỆC PHÁT TRIỂN PHẨM CHẤT CHỦ YẾU VÀ NĂNG LỰC CHUNG CỦA HỌC SINH

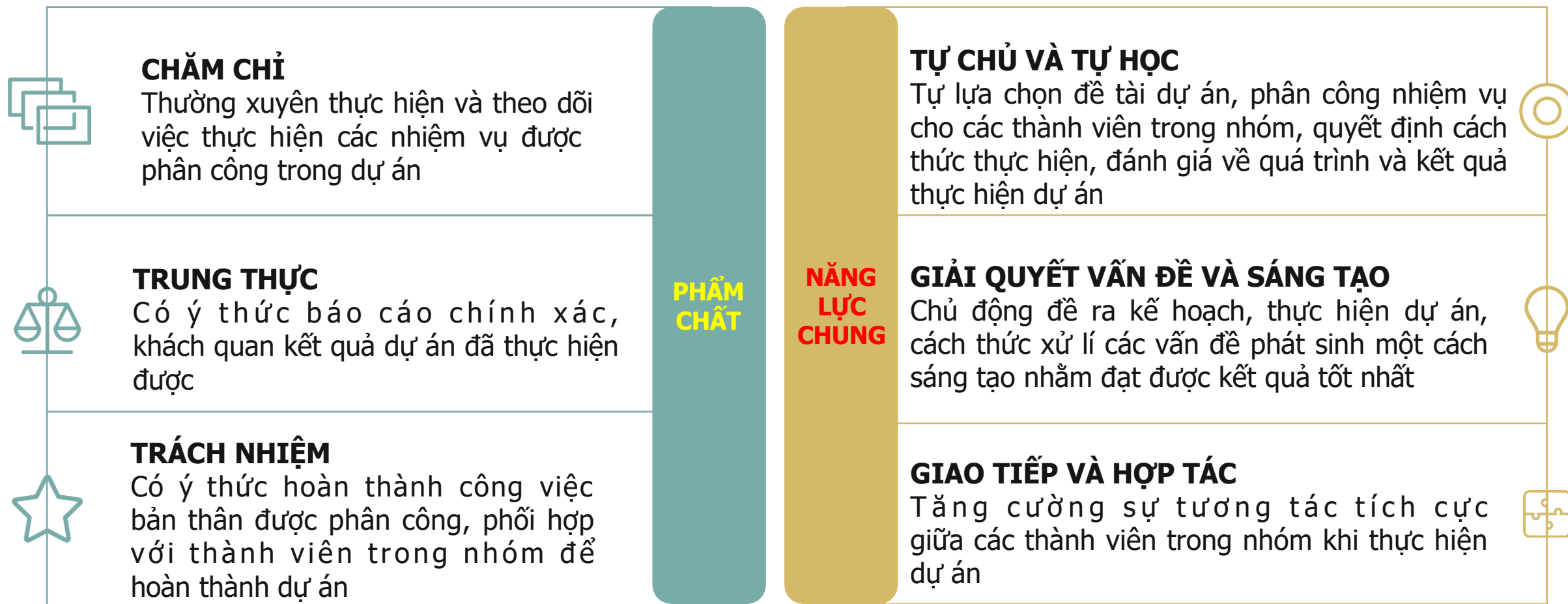
Ý NGHĨA CỦA DẠY HỌC KHÁM PHÁ TRONG VIỆC PHÁT TRIỂN PHẨM CHẤT CHỦ YẾU VÀ NĂNG LỰC CHUNG CỦA HỌC SINH

Ý NGHĨA CỦA DẠY HỌC GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ TRONG VIỆC PHÁT TRIỂN PHẨM CHẤT CHỦ YẾU VÀ NĂNG LỰC CHUNG CỦA HỌC SINH

Ý NGHĨA CỦA DẠY HỌC DỰA TRÊN DỰ ÁN TRONG VIỆC PHÁT TRIỂN PHẨM CHẤT CHỦ YẾU VÀ NĂNG LỰC CHUNG CỦA HỌC SINH

ĐỊNH HƯỚNG CHUNG VỀ PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC, GIÁO DỤC

- Tích hợp, lồng ghép nội dung lí thuyết trong thực hành, thảo luận; kết hợp liên hệ kiến thức, kĩ năng của môn Khoa học tự nhiên với kiến thức, kĩ năng của các môn học, hoạt động giáo dục khác một cách phù hợp, thiết thực.
- Chú trọng dạy học trải nghiệm; vận dụng linh hoạt các phương pháp, kĩ thuật dạy học và hình thức tổ chức, không gian hoạt động học tập, tạo cơ hội để học sinh rèn luyện kĩ năng, vận dụng kiến thức thông qua các chủ đề, nội dung thực tế vào thực hành, vận dụng kiến thức vào tình huống thực tế cuộc sống.
- Phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của học sinh; tạo điều kiện để học sinh tự chủ động tìm hiểu, mở rộng tri thức, tiếp tục phát triển các phẩm chất và năng lực cần thiết của học sinh THCS.
- Khai thác, sử dụng hợp lí thiết bị dạy học, mạng Internet; tận dụng các chất liệu, vật liệu sẵn có ở địa phương.

PHƯƠNG PHÁP, KỸ THUẬT DẠY HỌC

KHÁI QUÁT VỀ CÁC PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC

DẠY HỌC DỰA TRÊN DỰ ÁN

Dạy học dựa trên dự án là cách thức tổ chức dạy học, trong đó học sinh thực hiện một nhiệm vụ học tập phức hợp, có sự kết hợp giữa lí thuyết và thực hành, tạo ra các sản phẩm có thể giới thiệu, trình bày.

DẠY HỌC GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ

Dạy học giải quyết vấn đề là cách thức tổ chức dạy học, trong đó học sinh được đặt trong một tình huống có vấn đề mà bản thân học sinh chưa biết cách thức, phương tiện cần phải nỗ lực tư duy để giải quyết vấn đề.

DẠY HỌC HỢP TÁC

Dạy học hợp tác là cách thức tổ chức dạy học, trong đó học sinh làm việc theo nhóm để cùng nghiên cứu, trao đổi ý tưởng và giải quyết vấn đề đặt ra.

DẠY HỌC KHÁM PHÁ

Dạy học khám phá là cách thức tổ chức dạy học, trong đó học sinh tự tìm tòi, khám phá phát hiện ra tri thức mới thông qua các hoạt động dưới định hướng của giáo viên.

DẠY HỌC DỰA TRÊN DỰ ÁN

KHÁI NIỆM

Dạy học dựa trên dự án là cách thức tổ chức dạy học, trong đó học sinh thực hiện một nhiệm vụ học tập phức hợp, có sự kết hợp giữa lí thuyết và thực hành, tạo ra các sản phẩm có thể giới thiệu, trình bày.

ĐIỀU KIỆN SỬ DỤNG

- Dạy học các nội dung gần gũi với thực tiễn, có nhiều nội dung thực hành
- Đòi hỏi thời gian phù hợp, tùy quy mô dự án, thời gian có thể kéo dài trong vài buổi, vài tuần học...

1

Giai đoạn 1: Chuẩn bị dự án

- Đề xuất ý tưởng và chọn đề tài
- Chia nhóm và nhận nhiệm vụ
- Lập kế hoạch thực hiện nhiệm vụ

2

Giai đoạn 2: Thực hiện dự án

Học sinh thực hiện nhiệm vụ với các hoạt động: đề xuất các phương án giải quyết, nghiên cứu tài liệu, tiến hành các thí nghiệm, trao đổi và hợp tác trong nhóm.

3

Giai đoạn 3: Báo cáo và đánh giá dự án

- Học sinh thu thập kết quả, công bố sản phẩm trước lớp.
- Tiến hành đánh giá và rút kinh nghiệm để thực hiện dự án tiếp theo.

DẠY HỌC GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ

KHÁI NIỆM

Dạy học giải quyết vấn đề là cách thức tổ chức dạy học, trong đó học sinh được đặt trong một tình huống có vấn đề mà bản thân học sinh chưa biết cách thức, phương tiện (tri thức, kĩ năng...) cần phải nỗ lực tư duy để giải quyết vấn đề.

ĐIỀU KIỆN SỬ DỤNG

- Cần tạo ra tình huống có vấn đề phù hợp, hiệu quả (cả cho cá nhân, nhóm)
- Thời gian đủ để nhận biết, lập kế hoạch và thực hiện, kết luận nhất là với vấn đề dành cho nhóm
- Cần đảm bảo một số phương tiện thực hiện giải quyết vấn đề nhất là với các vấn đề cần khảo sát, thí nghiệm...

1

Giai đoạn 1: Nhận biết vấn đề

Học sinh tiếp cận tình huống có vấn đề được gợi ý hoặc giáo viên kích thích học sinh tự tạo ra tình huống có vấn đề

2

Giai đoạn 2: Lập kế hoạch giải quyết vấn đề

Học sinh đề xuất giả thuyết giải quyết vấn đề, đưa ra các phương án và lập kế hoạch giải quyết vấn đề.

3

Giai đoạn 3: Thực hiện kế hoạch

Đánh giá việc thực hiện kế hoạch giải quyết vấn đề

4

Giai đoạn 4: Kiểm tra, đánh giá và kết luận

Học sinh rút ra kết luận về cách giải quyết vấn đề, từ đó lĩnh hội được tri thức, kĩ năng hoặc vận dụng được kiến thức, kĩ năng để giải quyết vấn đề trong thực tiễn.

DẠY HỌC HỢP TÁC

KHÁI NIỆM

Dạy học hợp tác là cách thức tổ chức dạy học, trong đó học sinh làm việc theo nhóm để cùng nghiên cứu, trao đổi ý tưởng và giải quyết vấn đề đặt ra.

ĐIỀU KIỆN SỬ DỤNG

- Nhiệm vụ học tập cần đủ khó để cần đến cả nhóm hợp tác thực hiện.
- Không gian làm việc cần phù hợp để học sinh thuận tiện trong việc trao đổi và thảo luận.
- Thời gian cần đủ cho các thành viên thảo luận, trình bày kết quả hiệu quả.

1

Giai đoạn 1: Chuẩn bị

- Xác định hoạt động cần tổ chức
- Xác định tiêu chí thành lập nhóm
- Xác định thời gian phù hợp cho hoạt động
- Thiết kế các phiếu/ hình thức giao nhiệm vụ

2

Giai đoạn 2: Tổ chức dạy học hợp tác

- Giao nhiệm vụ học tập
- Thực hiện nhiệm vụ học tập
- Trình bày và đánh giá kết quả của hoạt động

DẠY HỌC KHÁM PHÁ

KHÁI NIỆM

Dạy học khám phá là cách thức tổ chức dạy học, trong đó học sinh tự tìm tòi, khám phá phát hiện ra tri thức mới thông qua các hoạt động dưới sự định hướng của giáo viên.

ĐIỀU KIỆN SỬ DỤNG

- Đa số học sinh phải có kiến thức, kĩ năng thực hiện các hoạt động khám phá được tổ chức.
- Giáo viên cần hiểu rõ khả năng khám phá của học sinh. Từ đó, có sự hướng dẫn cần thiết, vừa đủ và phù hợp.

1

Giai đoạn 1: Chuẩn bị

- Xác định mục đích về phẩm chất, năng lực cần hình thành ở học sinh qua các hoạt động học
- Xác định vấn đề cần khám phá
- Xác định cách thức thu thập dữ liệu cho việc đánh giá các giả thuyết trong quá trình khám phá
- Xác định nội dung vấn đề học tập học sinh cần đạt được
- Xác định cách thức báo cáo và đánh giá kết quả hoạt động khám phá

2

Giai đoạn 2: Tổ chức dạy học khám phá

- Giao nhiệm vụ học tập
- Thực hiện nhiệm vụ học tập
- Trình bày và đánh giá kết quả của nhiệm vụ học tập

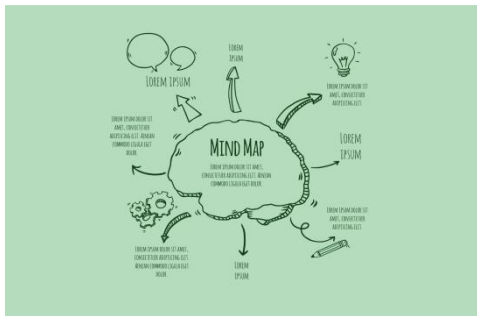
PHƯƠNG PHÁP, KỸ THUẬT DẠY HỌC

KHÁI QUÁT VỀ CÁC KỸ THUẬT DẠY HỌC

KHĂN TRẢI BÀN

Là kỹ thuật tổ chức hoạt động học tập mang tính hợp tác, kết hợp giữa hoạt động cá nhân và nhóm. Học sinh sử dụng giấy khổ lớn để ghi nhận ý kiến cá nhân và ý kiến chung của nhóm vào các phần được bố trí như khăn trải bàn.

SƠ ĐỒ TƯ DUY

Là kỹ thuật tổ chức học tập dưới hình thức trình bày thông tin trực quan, thông tin được sắp theo thứ tự ưu tiên và biểu diễn bằng các từ khoá, hình ảnh...

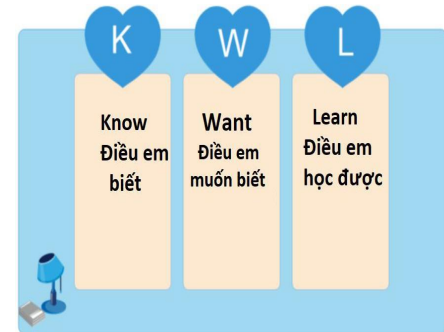
MẢNH GHÉP

Là kỹ thuật tổ chức mang tính kết hợp giữa cá nhân, nhóm và liên kết giữa các nhóm nhằm giải quyết một nhiệm vụ phức hợp, kích thích sự tham gia tích cực của cá nhân trong quá trình hợp tác.

CÔNG NÃO

Là kỹ thuật tổ chức phát triển nhiều giải đáp sáng tạo cho một vấn đề bằng cách nêu các ý tưởng tập trung trên vấn đề, từ đó, rút ra rất nhiều đáp án căn bản.

KWL/KWLH

Là kỹ thuật tổ chức hoạt động học tập trong đó học sinh sử dụng bảng KWL để viết tắt cả những điều đã biết và muốn biết liên quan đến chủ đề học tập. Học sinh tự trả lời về những câu hỏi muốn biết và ghi nhận lại những điều đã học.

MÀNH GHÉP

CÁCH TỔ CHỨC

Bố trí các thành viên tham gia thành hai vòng sau

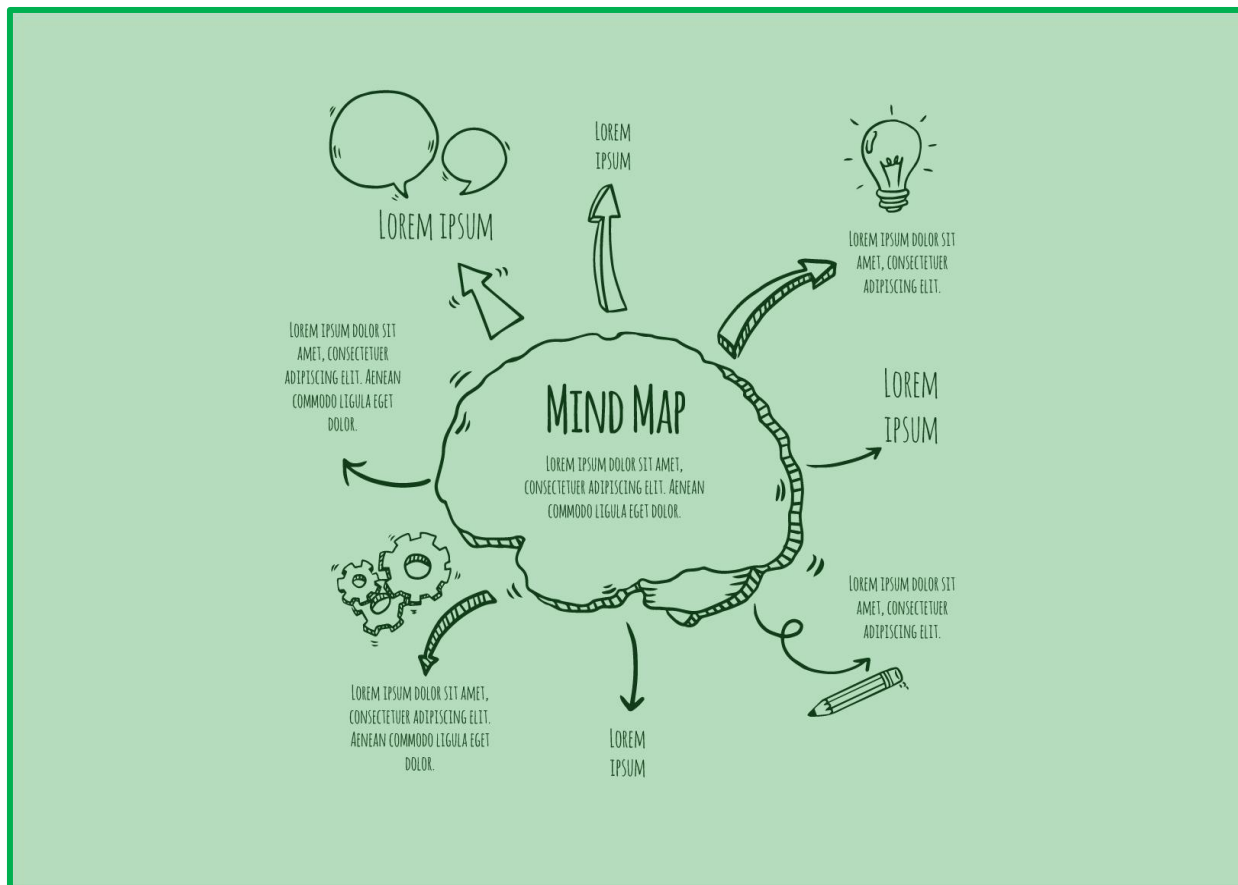
Vòng 1: Nhóm chuyên gia

- Hoạt động theo nhóm, mỗi nhóm được phân công một nhiệm vụ bộ phận.
- Khi thực hiện nhiệm vụ, nhóm đảm bảo mỗi thành viên đều thành “chuyên gia” của lĩnh vực đã tìm hiểu và trình bày lại kết quả của nhóm ở vòng 2.

Vòng 2: Nhóm mảnh ghép

- Hình thành nhóm mảnh ghép, mỗi nhóm có một thành viên đến từ mỗi nhóm chuyên gia.
- Kết quả nhiệm vụ của vòng 1 được nhóm mảnh ghép chia sẻ đầy đủ với nhau.
- Các nhóm mảnh ghép thảo luận và thống nhất phương án giải quyết nhiệm vụ phức hợp.

SƠ ĐỒ TƯ DUY

CÁCH TỔ CHỨC

- Chuẩn bị phương tiện và nội dung có liên quan: bút lông nhiều màu, từ khóa, biểu tượng,...
- Viết tên chủ đề ở trung tâm. Vẽ các nhánh chính từ chủ đề trung tâm. Trên mỗi nhánh viết một khái niệm ứng với nội dung lớn của chủ đề. Nên dùng từ khóa, viết in hoa. Có thể dùng biểu tượng mô tả thêm.
- Từ nhánh chính vẽ tiếp các nhánh phụ, viết tiếp nội dung gắn thuộc nhánh chính đó.
- Tiếp tục như vậy ở các tầng phụ cho đến hết.

KHĂN TRẢI BÀN

CÁCH TỔ CHỨC

- Học sinh được chia thành các nhóm nhỏ (4 đến 8 người). Mỗi nhóm có một tờ giấy khổ lớn.
- Học sinh chia tờ giấy thành các phần, gồm phần trung tâm và các phần xung quanh có số lượng bằng số thành viên trong nhóm.
- Mỗi thành viên ngồi vào vị trí tương ứng với phần xung quanh.
- Mỗi thành viên độc lập suy nghĩ, viết ý tưởng về nhiệm vụ được giao vào ô của mình.
- Kết thúc thời gian, các thành viên chia sẻ, thảo luận và thống nhất câu trả lời để ghi vào phần trung tâm.

CÔNG NÃO

CÁCH TỔ CHỨC

Bước 1: Chọn nhóm phát ý tưởng – nhóm có khả năng phát nhiều ý tưởng.

Bước 2: Chọn nhóm phê bình – nhóm mạnh về phân tích phê phán, tư duy sắc bén.

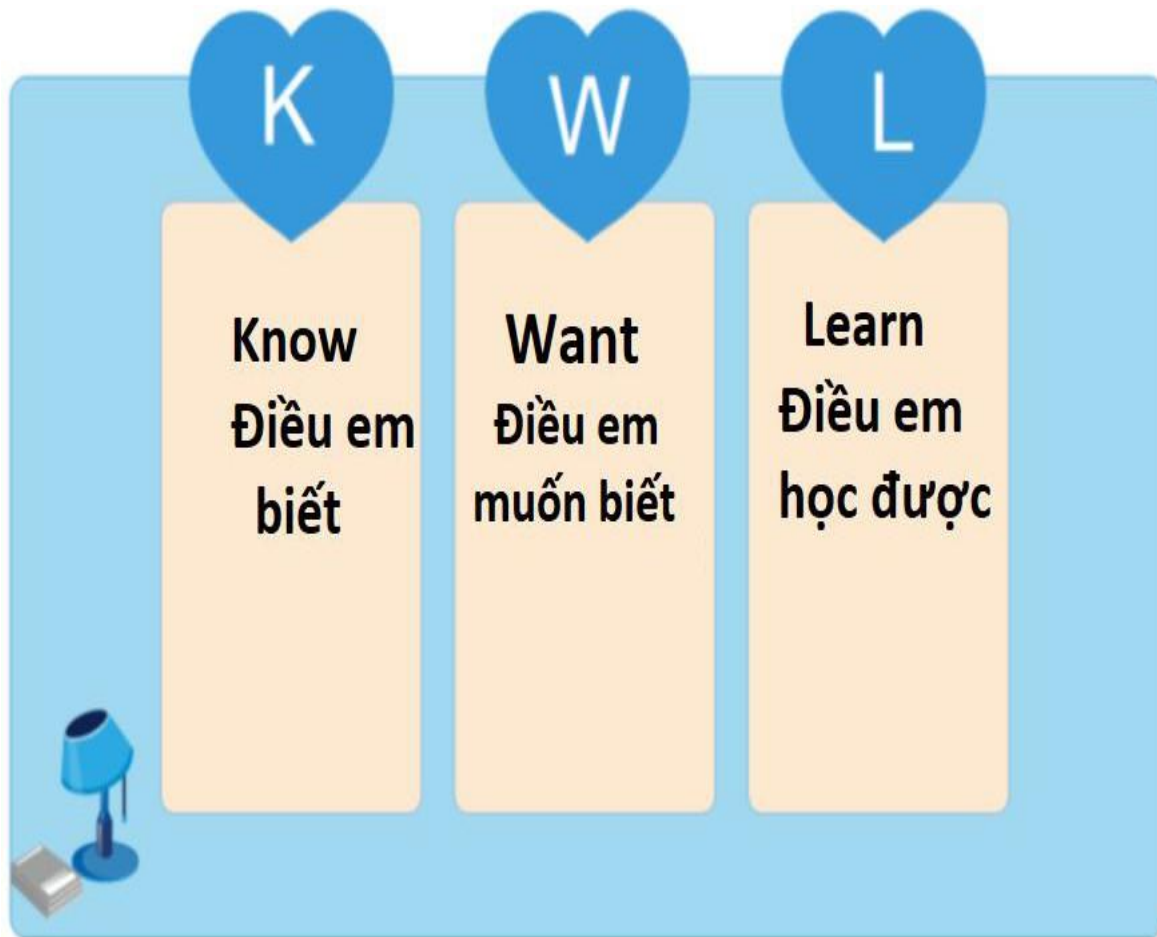
Bước 3: Chọn nhóm trưởng để điều phối phát ý tưởng – là người có kinh nghiệm, am hiểu vấn đề.

Bước 4: Nhóm phát ý tưởng làm việc (từ 5 - 15 phút)

Bước 5: Nhóm phê bình làm việc (tùy yêu cầu)

Bước 6: Tổng hợp đánh giá.

KĨ THUẬT KWL/KWLH

CÁCH TỔ CHỨC

- Sau khi giới thiệu tổng quan và mục tiêu của vấn đề, chủ đề, giáo viên yêu cầu học sinh điền những điều đã biết về vấn đề, chủ đề đó vào cột K của bảng. Giáo viên khuyến khích học sinh suy nghĩ và viết vào cột W những điều muốn tìm hiểu về vấn đề, chủ đề.
- Trong và sau quá trình học tập, học sinh điền vào cột L những điều vừa học được. Cuối cùng, học sinh sẽ so sánh với những điều đã ghi tại cột K và cột W để kiểm chứng tính chính xác của những điều đã biết (cột K), mức độ đáp ứng nhu cầu của những điều muốn biết (cột W) ban đầu.

LỰA CHỌN PHƯƠNG PHÁP, KỸ THUẬT DẠY HỌC

Quy trình lựa chọn, sử dụng phương pháp, kỹ thuật dạy học chủ đề (bài học) gồm các bước:

Xác định mục tiêu dạy học

- Xác định yêu cầu cần đạt tương ứng với chủ đề/bài học
- Xác định phẩm chất chủ yếu và năng lực chung có liên quan đến chủ đề/bài học
- Xác định phẩm chất, năng lực học sinh đã có liên quan đến chủ đề/bài học

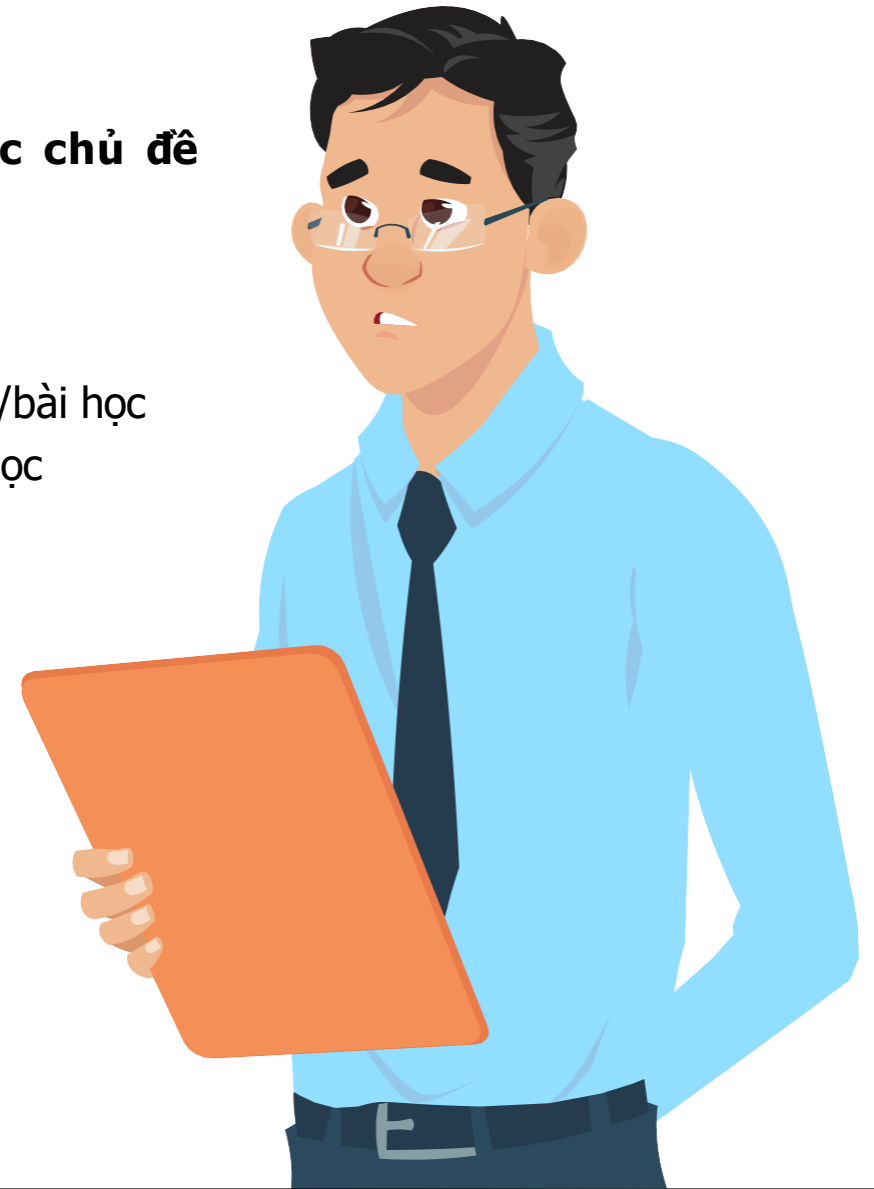
Lựa chọn và xây dựng nội dung dạy học

Lựa chọn phương pháp, kỹ thuật và phương tiện dạy học

Thiết kế tiến trình dạy học

Tiến trình dạy học một chủ đề có thể gồm các loại hoạt động:

- Hoạt động khởi động
- Hoạt động khám phá
- Hoạt động thực hành/luyện tập/ vận dụng
- Hoạt động mở rộng

LỰA CHỌN PHƯƠNG PHÁP, KỸ THUẬT DẠY HỌC

Đánh giá việc lựa chọn, sử dụng phương pháp, kỹ thuật dạy học một chủ đề (bài học)

Đánh giá việc lựa chọn, sử dụng phương pháp, kỹ thuật trong một kế hoạch dạy học, tập trung vào 4 tiêu chí (Dựa theo các tiêu chí trong Công văn 5555/BGDĐT-GDTrH)

- Tiêu chí 1: Mức độ phù hợp của chuỗi hoạt động học với mục tiêu, nội dung và phương pháp dạy học được sử dụng.
- Tiêu chí 2: Mức độ rõ ràng của mục tiêu, nội dung, kỹ thuật tổ chức và sản phẩm cần đạt được của mỗi nhiệm vụ học tập.
- Tiêu chí 3: Mức độ phù hợp của thiết bị dạy học và học liệu được sử dụng để tổ chức các hoạt động học của học sinh.
- Tiêu chí 4: Mức độ hợp lý của phương án kiểm tra, đánh giá trong quá trình tổ chức hoạt động học của học sinh.

CHIẾN LƯỢC DẠY HỌC, GIÁO DỤC

Chiến lược dạy học, giáo dục là kế hoạch tổng quát thể hiện sự cân nhắc, lựa chọn và sắp xếp các biện pháp để đạt được mục tiêu dạy học, giáo dục một cách hiệu quả dựa trên sự đánh giá về bối cảnh, giai đoạn định hướng thực hiện cùng sự chủ động, năng lực của giáo viên.

Chiến lược dạy học, giáo dục theo chủ đề có thể hiểu là xuất phát trên cơ sở nhận thức đầy đủ về dạy học, giáo dục lấy người học làm trung tâm cùng với lí thuyết, nguyên tắc chung của dạy học phát triển phẩm chất, năng lực, giáo viên sẽ có kế hoạch định hướng được cách thức vận dụng triển khai việc lựa chọn các phương pháp, kĩ thuật dạy học, giáo dục nhằm đáp ứng mục tiêu, yêu cầu cần đạt cụ thể với định hướng mở của Chương trình giáo dục phổ thông 2018. Chiến lược đó cũng phải xét đến sự phù hợp với bối cảnh giáo dục bao gồm điều kiện nhà trường, đội ngũ giáo viên, đối tượng học sinh, đặc điểm vùng miền và điều kiện cơ sở vật chất có liên quan nhằm bảo đảm cho sự tiến bộ cả về phẩm chất, năng lực của học sinh, đáp ứng yêu cầu dạy học phân hoá.

CHIẾN LƯỢC DẠY HỌC, GIÁO DỤC

Để lựa chọn và triển khai các chiến lược dạy học, giáo dục phù hợp, giáo viên cần căn cứ trên các cơ sở chủ yếu:

- (1) Quan điểm xây dựng chương trình tổng thể và chương trình môn học.
- (2) Mục tiêu của chương trình môn học, hoạt động giáo dục.
- (3) Đặc điểm của các phương pháp, kĩ thuật dạy học.
- (4) Tiềm năng, triển vọng của học sinh và khả năng thiết kế, thực thi của giáo viên.
- (5) Bối cảnh giáo dục, các yếu tố tác động đến hoạt động dạy học, giáo dục...

CHIẾN LƯỢC DẠY HỌC, GIÁO DỤC

Để lựa chọn, xây dựng được các chiến lược dạy học, giáo dục hiệu quả phù hợp với học sinh THCS, mỗi giáo viên phải đảm bảo các yêu cầu:

- Đánh giá được khả năng, tiềm lực và phác thảo được triển vọng phát triển của mỗi học sinh.
- Đánh giá được bối cảnh, phân tích các điều kiện, thách thức ảnh hưởng, tác động đến hoạt động dạy học, giáo dục học sinh.
- Định hướng, thiết kế và dự báo được các diễn tiến hoạt động dạy học, giáo dục học sinh.
- Xây dựng được các kịch bản sư phạm hiệu quả dựa trên triển vọng phát triển phẩm chất, năng lực của từng học sinh, nhóm học sinh, tập thể học sinh với chuỗi hoạt động học phù hợp.
- Lựa chọn được biện pháp, phương tiện, điều kiện... nhằm định hướng thực hiện, hoàn thành các mục tiêu dạy học, giáo dục cụ thể phù hợp với bối cảnh, trong đó quan trọng nhất là lựa chọn, sử dụng các phương pháp, kĩ thuật dạy học tích cực có ưu thế trong việc phát triển phẩm chất, năng lực của học sinh.
- Đánh giá được sự phát triển phẩm chất, năng lực của học sinh, từ đó đánh giá được tính phù hợp, hiệu quả của chiến lược dạy học, giáo dục đã xây dựng và đề xuất cải tiến.

Kim tự tháp học tập – Theo viện nghiên cứu giáo dục Mỹ

KẾT THÚC CHUYÊN ĐỀ

Thanks

See you again

